

**Zmiany cen papierosów
i wybranych dóbr konsumpcyjnych
w Polsce w latach 2016-2021**

Warszawa, listopad 2022

Spis treści

Streszczenie	3
1. Dynamika cen wybranych dóbr konsumpcyjnych w Polsce w latach 2016-2021	4
1.1. Uwagi ogólne	4
1.2. Poziom inflacji w Polsce.....	5
1.3. Zmiany cen dóbr konsumpcyjnych	6
2. Siła nabywcza gospodarstw domowych w latach 2016-2021	8
2.1. Uwagi ogólne	8
2.2. Przeciętne wynagrodzenia	9
2.3. Zmiany dostępności wybranych dóbr konsumpcyjnych.....	10
Załącznik 1: Średnie roczne ceny wybranych towarów konsumpcyjnych w latach 2016-2021 (PLN) ..	12
Załącznik 2: Liczba jednostek wybranych towarów konsumpcyjnych dostępna za przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w latach 2016-2021	13

Streszczenie

Wysokość inflacji wpływa na spadek siły nabywczej pieniądza, określającej ilość dóbr i usług, które można nabyć za jednostkę waluty. Prowadzi to do spadku realnej wartości dochodów i zasobów pieniężnych, w tym między innymi płac i świadczeń pieniężnych. Jeżeli natomiast dynamika płac i świadczeń społecznych jest wyższa niż wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych, wówczas mamy do czynienia ze wzrostem ich siły nabywczej.

W latach 2016-2021 przeciętne ceny papierosów rosły wolniej niż przeciętne tempo wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych w gospodarce (odpowiednio 12 wobec 15 proc.). Szybciej od papierosów rosły ceny wielu dóbr tzw. pierwszej potrzeby, np. pieczywa, warzyw, owoców, jaj, czy masła. Bardziej niż cena papierosów wzrosła również cena paliw. Wolniej od wzrostu cen papierosów, przy tak określonym w raporcie koszyku analizowanych dóbr, rosły jedynie ceny napojów alkoholowych.

W 2016 roku za przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto możliwe było nabycie 302 paczek papierosów (po 20 szt.). W 2021 roku liczba dostępnych paczek zwiększyła się do 378, co oznacza przyrost o 25 proc. Zwraca uwagę pogorszenie w tym okresie dostępności chleba, który często wskazuje się jako symbol zaspokojenia najbardziej podstawowych potrzeb żywieniowych. W 2016 roku równowartość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto można było przeznaczyć na zakup 1.836 bochenków chleba, a w 2021 roku liczba ta spadła o 3 proc. do 1.784 bochenków. Poza chlebem, wolniej od dostępności papierosów rosła dostępność cenowa m.in. benzyny, ziemniaków, kiełbasy, warzyw i owoców, jaj, mąki, masła, czy mięsa. Spośród analizowanych w raporcie dóbr, najbardziej wzrosła dostępność cenowa wódki – w 2021 roku za równowartość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto nabyć można było o 31 proc. większą ilość wódki niż w 2016 roku.

Wobec znaczącego, nienotowanego od lat, wzrostu wskaźnika inflacji w 2022 roku, relacje cen w gospodarce znacząco się zmieniają. W szczególności warto zwrócić uwagę, że papierosy drożeją znacznie wolniej niż inne analizowane w raporcie grupy produktów. Wyższy od tempa wzrostu papierosów jest także wskaźnik inflacji CPI. Wobec względnie wysokiej nominalnej dynamiki wynagrodzeń, wzrasta ponadto dostępność cenowa papierosów. Zjawiska te monitorowane będą przez Instytut Prognoz i Analiz Gospodarczych w kolejnych wydaniach raportu, po publikacji przez GUS wyjściowych danych statystycznych.

1. Dynamika cen wybranych dóbr konsumpcyjnych w Polsce w latach 2016-2021

1.1. Uwagi ogólne

Inflacja jest to proces zmian cen w gospodarce, traktowanej jako całość. Pod pojęciem tym rozumie się najczęściej średnie zmiany cen konsumpcyjnych towarów i usług nabywanych przez przeciętne gospodarstwo domowe. W interpretacji ekonomicznej inflacja (czyli wzrost cen) oznacza obniżenie siły nabywczej pieniądza. Przy założeniu niezmiennego dochodu konsument jest wówczas w stanie kupić mniej towarów lub usług.

Rozmiar inflacji jest przedstawiany przez jedną liczbę (wskaźnik cen), choć jej poziom może być nieco wyższy lub niższy dla koszyka zakupów pojedynczego gospodarstwa domowego. Najpopularniejszą miarą inflacji jest wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (CPI – *Consumer Price Index*), w Polsce obliczany przez Główny Urząd Statystyczny. Do mierzenia inflacji potrzebne są, po pierwsze, informacje o poziomach cen takich samych towarów i usług w dwóch porównywanych okresach oraz, po drugie, informacje o strukturze wydatków gospodarstw domowych.

Do obliczeń wykorzystuje się tzw. reprezentanty towarów i usług, tj. typowe lub najczęściej kupowane przez gospodarstwa domowe. Natomiast struktura wydatków gospodarstw domowych, popularnie zwana koszykiem inflacyjnym jest uzyskiwana z badania budżetów gospodarstw domowych. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych informuje o ile wzrosły lub zmniejszyły się ceny płacone przez konsumentów w danym okresie. Zmiany cen mogą być wyrażone w formie dynamiki, przy przyjęciu okresu odniesienia = 100, wówczas wskaźnik wynosi np. 105,1, albo jako sama stopa wzrostu, która w tym przypadku wynosiłaby 5,1 proc¹.

Na ogólny wzrost cen składają się zatem wzrosty cen konkretnych towarów i usług, grupowanych następnie na różnych, coraz bardziej ogólnych, poziomach agregacji. Jako przykład takich agregacji (od poziomu ogólnego do szczegółowego) przytoczyć można ceny mięsa wołowego:

wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych → wskaźnik cen towarów → wskaźnik cen żywności, napojów bezalkoholowych i alkoholowych oraz wyrobów tytoniowych → wskaźnik cen żywności → wskaźnik cen mięsa → wskaźnik cen mięsa wołowego

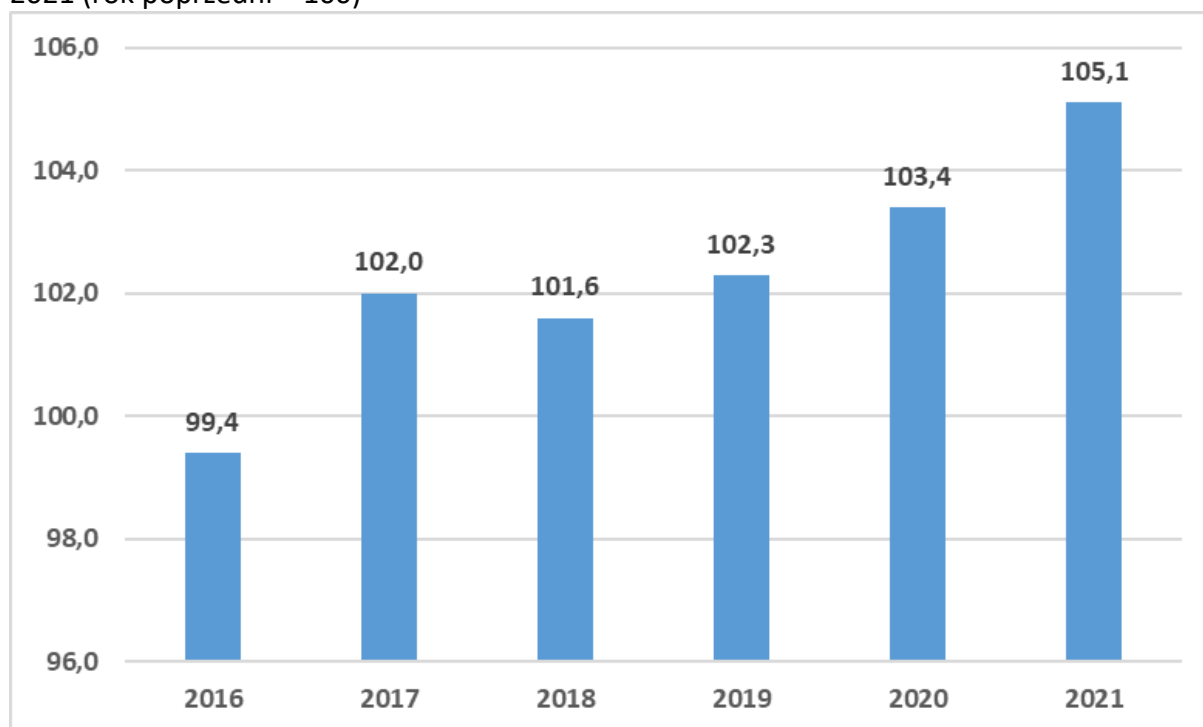
¹ *Co warto wiedzieć o inflacji*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2019.

W podanym przykładzie reprezentantami dla cen mięsa wołowego są ceny za 1 kg mięsa wołowego z kością (rostbef). Zmiany cen mięsa wołowego, wraz ze zmianami cen innych rodzajów mięs, składają się na bardziej ogólny wskaźnik zmian cen mięsa; ten wraz ze wskaźnikami zmian cen innych rodzajów żywności, składa się na wskaźnik cen dla żywności itd. Na wszystkich poziomach agregacji stosowane są wagi, ustalone na podstawie badań budżetów gospodarstw domowych (czyli struktury ich wydatków).

1.2. Poziom inflacji w Polsce

Dynamika inflacji w Polsce, czyli zmian wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych, w latach 2016-2021 przedstawiona została na wykresie 1.1. W analizowanym okresie najwyższą wartość wskaźnik przyjął w 2021 roku, kiedy to średni poziom cen wzrósł w porównaniu z rokiem poprzednim o 5,1 proc., a najniższą w roku 2016, kiedy to odnotowana została deflacja, czyli przeciętny poziom cen obniżył się.

Wykres 1.1. Dynamika zmian cen towarów i usług konsumpcyjnych w Polsce w latach 2016-2021 (rok poprzedni = 100)

Źródło: Główny Urząd Statystyczny.

W celu przeprowadzania porównań dla dłuższych okresów, przelicza się często wskaźniki zmian cen na tzw. indeksy jednopodstawowe. Oznacza to, że przyjmuje się określony rok, stanowiący początek analizowanego okresu, jako punkt bazowy (np. poziom cen w tym roku równy 100) i oblicza się o ile wzrosły ceny w kolejnych okresach w porównaniu z rokiem

bazowym. Wyniki takich obliczeń dla dynamiki inflacji w Polsce przedstawione zostały w tabelicy 1.1.

Tablica 1.1. Dynamika zmian cen towarów i usług konsumpcyjnych w Polsce w latach 2016-2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Rok poprzedni = 100	99,4	102,0	101,6	102,3	103,4	105,1
Rok 2016 = 100	100,0	102,0	103,6	106,0	109,6	115,2

Źródło: Główny Urząd Statystyczny.

Interpretacja wskaźników jednopodstawowych jest intuicyjna – pokazują one dane w ujęciu narastającym. Przykładowo: średni poziom cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2021 roku był o 15,2 proc. wyższy niż w 2016 roku.

Wskaźnik cen dóbr i usług konsumpcyjnych traktowany może być m. in. jako baza odniesienia dla analizy zmian cen różnych towarów i usług, pokazując względne zmiany cen tych towarów i usług. W takim przypadku użycie indeksów jednopodstawowych jest szczególnie użyteczne. Obserwować można wówczas również, które dobra i usługi drożały lub taniały szybciej, niż przeciętne tempo zmian cen konsumpcyjnych w gospodarce.

1.3. Zmiany cen dóbr konsumpcyjnych

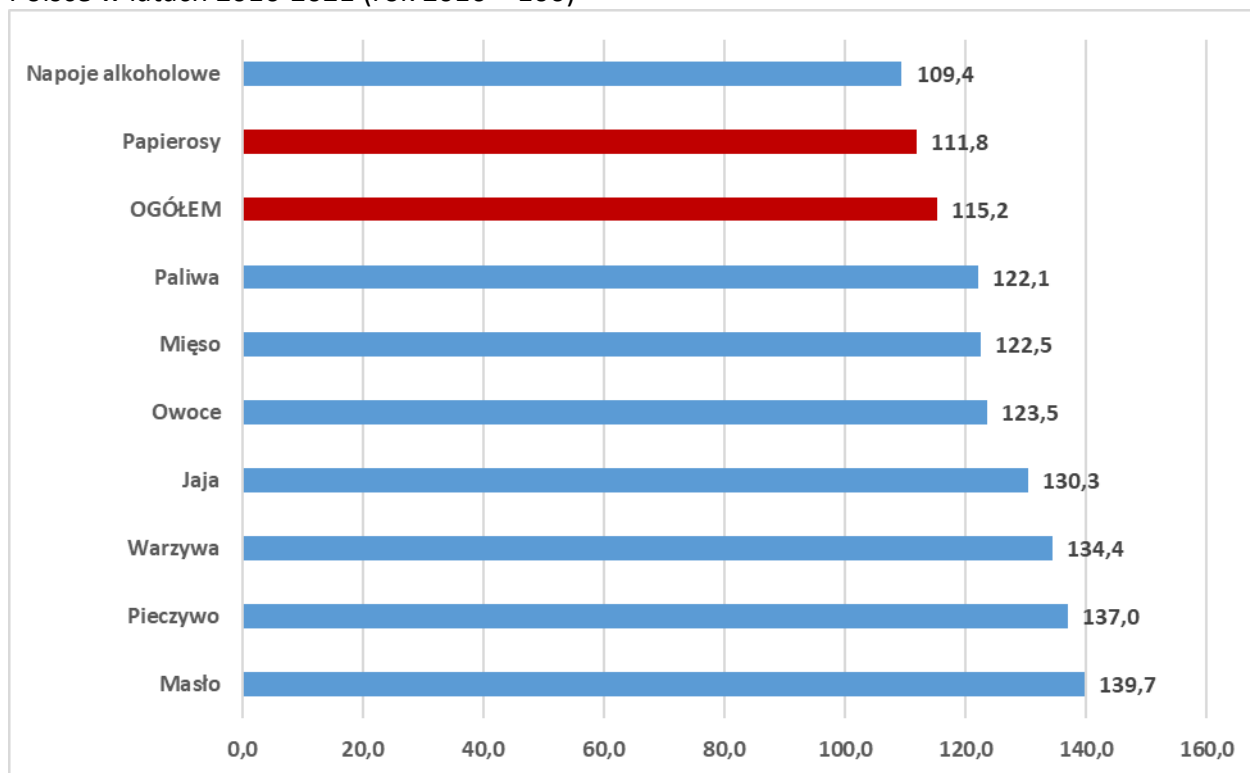
Na wykresie 1.2. pokazane zostały zmiany cen niektórych towarów konsumpcyjnych w Polsce na tle wskaźnika inflacji w latach 2016-2021. Jako rok bazowy wybrano rok 2016. Liczby na wykresie interpretować należy jako zmianę średniego poziomu cen danego towaru w porównaniu ze średnią ceną z 2016 roku. Przykładowo, napoje alkoholowe zdrożały w latach 2016-2021 o 9,4 proc., papierosy o 11,8 proc., a pieczywo o 37,0 proc. Jak wspomniano wcześniej, tempo średniego wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych wyniosło w tym okresie 15,2 proc.

Oznacza to, że w latach 2016-2021 ceny papierosów rosły wolniej niż przeciętne tempo wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych w gospodarce. Szybciej od papierosów, a także od inflacji wzrastały ceny wielu dóbr tzw. pierwszej potrzeby, np. pieczywa, warzyw, owoców, jaj, czy masła. Szybciej niż ceny papierosów wzrosły również ceny paliw. W wybranej grupie dóbr wolniej od wzrostu cen papierosów wzrosły jedynie ceny napojów alkoholowych.

Przeciętne średnioroczne tempo wzrostu cen papierosów wyniosło w analizowanym okresie około 2,3 proc., przy średniorocznym tempie wzrostu cen konsumpcyjnych wynoszącym niemal 3 proc. W latach 2016-2021 wyższe od średniorocznego tempa wzrostu cen

papierosów były średnioroczne tempo wzrostu cen masła (6,9 proc.), pieczywa (6,5 proc.), warzyw (6,1 proc.), jaj (5,4 proc.), owoców (4,3 proc.), mięsa oraz paliw (po 4,1 proc.). Niższe od średniorocznego tempa wzrostu cen papierosów były jedynie średnioroczne wzrosty cen napojów alkoholowych (1,8 proc.).

Wykres 1.2. Zmiany cen wybranych towarów konsumpcyjnych na tle wskaźnika inflacji w Polsce w latach 2016-2021 (rok 2016 = 100)

Źródło: Obliczenia IPAG na podstawie danych GUS.

2. Siła nabywcza gospodarstw domowych w latach 2016-2021

2.1. Uwagi ogólne

Wskaźniki inflacji obrazują zmiany cen w okresach dla których zostały wyznaczone. Tempo inflacji wpływa na spadek siły nabywczej pieniądza, określającej ilość dóbr i usług, które można nabyć za jednostkę waluty. W konsekwencji prowadzi to do zmniejszania się wartości realnej dochodów i zasobów pieniężnych, w tym między innymi płac i świadczeń pieniężnych. Jeżeli natomiast dynamika płac i świadczeń społecznych jest wyższa niż wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych, wówczas mamy do czynienia ze wzrostem ich siły nabywczej².

Z punktu widzenia przedstawionej w raporcie analizy, najbardziej interesujące są relacje cen detalicznych w stosunku do dochodu rozporządzalnego, a także wzajemne relacje cen detalicznych różnych towarów. Problemem wymagającym arbitralnego rozstrzygnięcia jest w tym przypadku ustalenie właściwego parametru obrazującego dochód rozporządzalny.

W prezentowanym raporcie jako parametr przybliżający dochód rozporządzalny przyjęto publikowane przez Główny Urząd Statystyczny wartości przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w gospodarce narodowej (tj. w sektorze przedsiębiorstw oraz w sferze budżetowej), uśrednione w skali roku. Nie jest to oczywiście, z wielu względów, miara idealna. Po pierwsze, odnosi się ona nie do wszystkich konsumentów, a jedynie do pracowników najemnych, pomijając emerytów i rencistów, rolników, przedsiębiorców, czy osoby utrzymujące się z obrotu własnym kapitałem. Po drugie, rejestruje ona wypłaty brutto, czyli bez potrąceń zaliczki na podatek PIT oraz składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne. Rzeczywisty dochód rozporządzalny jest zatem zazwyczaj znacznie niższy niż wynagrodzenie brutto. Po trzecie, przyjęcie jako miary przeciętnego dochodu średniej arytmetycznej zaciemnia właściwy obraz wysokości dochodów większości konsumentów ze względu na rozkład dochodów w całej ich populacji. Zróżnicowanie dochodów sprawia, że około 2/3 zbiorowości otrzymuje dochody poniżej średniej, a tylko pozostała 1/3 powyżej średniej. Bardziej właściwą miarą mogłaby być tu mediana, czyli wartość środkowa – jedna połowa zbiorowości uzyskuje dochody powyżej mediany, a druga połowa poniżej mediany. Publikowane jednak przez GUS szacunki mediany dotyczą tylko części zatrudnionych, a ponadto wyznaczane są tylko co drugi rok³.

Biorąc zatem pod uwagę wspomniane niedoskonałości, przeciętne miesięczne wynagrodzenie traktować należy tylko jako wygodne w praktycznym stosowaniu przybliżenie średniego dochodu rozporządzalnego. Bardziej istotne są z tego punktu widzenia kierunki i tempo jego

² Co warto wiedzieć o inflacji, op. cit.

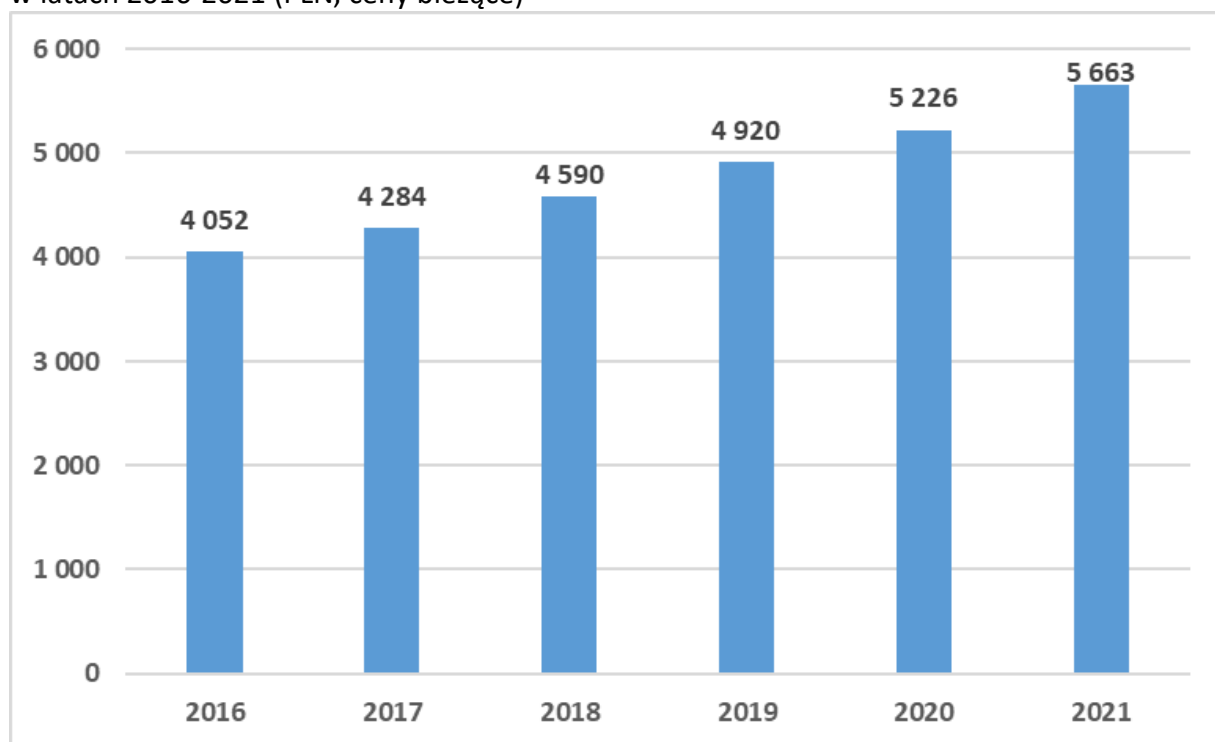
³ B. Wyżnikiewicz: *Dlaczego jedni są bogaci a inni nie*, Wydawnictwo Nieoczywiste, Warszawa 2021.

zmian. Są one tym bardziej wiarygodne, że średnie wynagrodzenie w polskim ustawodawstwie wykorzystywane jest jako baza do niektórych ustawowych waloryzacji świadczeń.

2.2. Przeciętne wynagrodzenia

Wartość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w Polsce w latach 2016-2021 przedstawiona została na wykresie 2.1. Wartości wynagrodzeń podane są w cenach bieżących, tzn. bez korekty zmian ich wysokości, wynikających z inflacji. W ujęciu nominalnym wzrost wynagrodzeń wyniósł zatem w analizowanym okresie niemal 40 proc., co pokazane zostało poniżej, w tabelicy 2.1. Realny wzrost wynagrodzeń, czyli uwzględniający wskaźnik inflacji był oczywiście znacznie niższy. Ze względu na specyfikę rozważań w prezentowanym raporcie, bardziej istotne jest jednak wskazanie ich nominalnych dynamik oraz wartości w cenach bieżących.

Wykres 2.1. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w Polsce w latach 2016-2021 (PLN, ceny bieżące)

Źródło: Biuletyn Statystyczny, Główny Urząd Statystyczny.

Tablica 2.1. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w Polsce oraz jego dynamika w latach 2016-2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Wartość nominalna (PLN)	4 052	4 284	4 590	4 920	5 226	5 663
Rok poprzedni = 100	103,7	105,7	107,1	107,2	106,2	108,4
Rok 2016 = 100	100,0	105,7	113,3	121,4	129,0	139,7

Źródło: Obliczenia IPAG na podstawie danych GUS.

2.3. Zmiany dostępności wybranych dóbr konsumpcyjnych

Statystyka publiczna, głównie dla potrzeb badania poziomu inflacji, gromadzi dane dotyczące cen wielu dóbr i usług konsumpcyjnych. Zaznaczyć przy tym należy, że publikowane przez GUS przeciętne ceny detaliczne dotyczą wspomnianych w rozdziale 1 reprezentantów określonych dóbr i usług, czyli typowych lub najczęściej kupowanych przez gospodarstwa domowe. Liczone na tej podstawie dynamiki zmian cen muszą się zatem nieco różnić od podawanych również przez GUS dynamik cen, opartych o badania budżetów gospodarstw domowych. Dzieje się tak na skutek zmian w czasie struktury konsumpcji i sprzedaży. Różnice te nie są zazwyczaj duże i dla porównań zmian względnych cen oraz analizy przeciętnej dostępności danego towaru w określonych ramach czasowych praktycznie nieistotne.

Znając ceny wybranych dóbr konsumpcyjnych oraz mając przyjęty parametr przybliżający wartość dochodu rozporządzalnego, możliwe jest wyznaczenie dostępności tych dóbr dla przeciętnego konsumenta oraz zmian tej dostępności w czasie. W obliczeniach dla potrzeb prezentowanego raportu podzielono wartości przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w gospodarce narodowej przez ceny za określoną jednostkę danego towaru. W tablicy 2.2. pokazano dostępność cenową niektórych wybranych towarów konsumpcyjnych w latach 2016 i 2021. Pełny zbiór wykorzystanych cen oraz dostępności cenowych wybranych towarów zawarty został w załącznikach na końcu raportu.

Tablica 2.2. Dostępność cenowa wybranych dóbr konsumpcyjnych w 2016 i 2021 roku

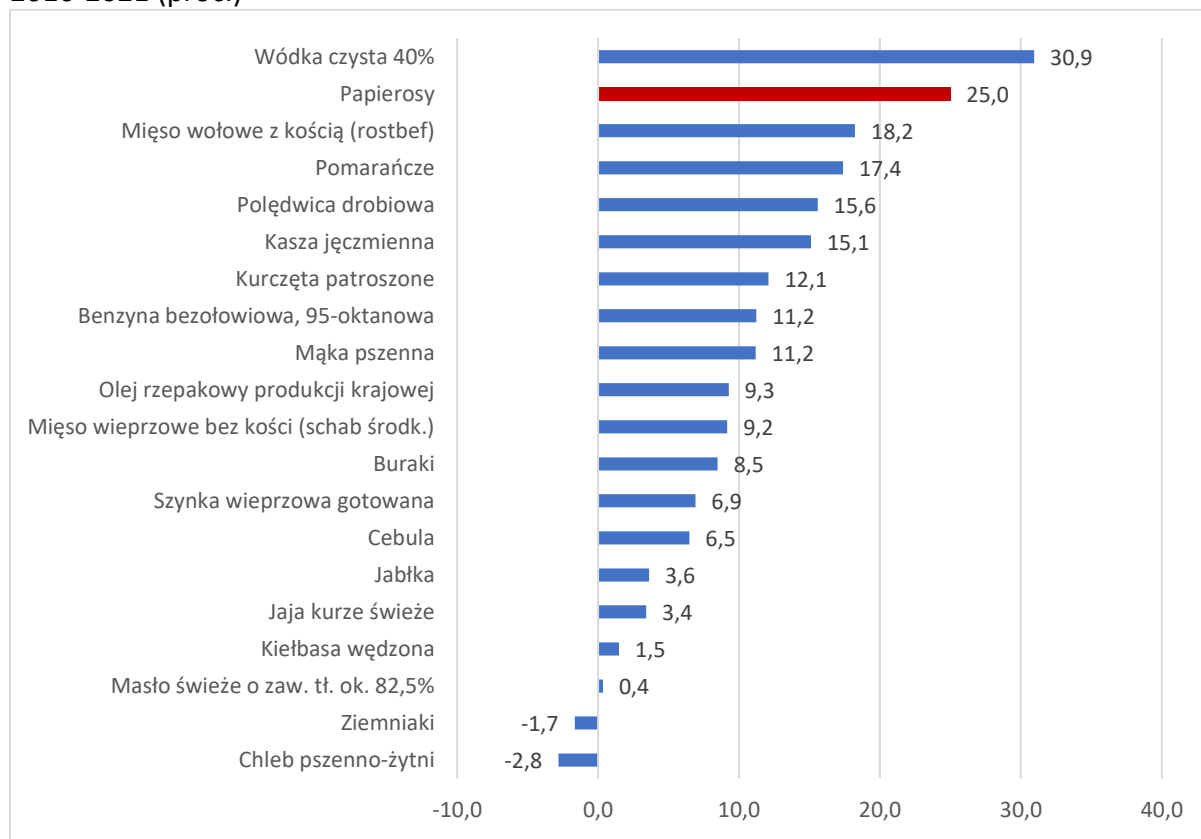
	Chleb pszenno-żytni	Masło świeże o zaw. tł. ok. 82,5%	Mięso wieprzowe bez kości (schab środkowy)	Benzyna bezołowiowa 95-oktanowa	Mięso wołowe z kością (rostbef)	Papierosy	Wódka czysta 40%
Jedn.	0,5 kg	200 g	1 kg	1 l	1 kg	20 szt.	0,5 l
2016	1 836	982	288	927	155	302	165
2021	1 784	985	315	1 031	183	378	216
Zmiana	-2,8%	0,4%	9,2%	11,2%	18,2%	25,0%	30,9%

Źródło: Obliczenia IPAG na podstawie danych GUS.

Interpretacja danych zawartych w tabelicy 2.2. jest intuicyjna. Przykładowo, w 2016 roku za przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto możliwe było nabycie 302 paczek papierosów (po 20 szt.). W 2021 roku liczba dostępnych paczek zwiększyła się do 378, co oznacza przyrost o 25 proc. Zwraca uwagę pogorszenie w tym okresie dostępności chleba, który często wskazuje się jako symbol zaspokojenia najbardziej podstawowych potrzeb żywieniowych. W 2016 roku równowartość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto można było przeznaczyć na zakup 1.836 bochenków chleba, a w 2021 roku liczba ta spadła o 3 proc. do 1.784 bochenków.

Na wykresie 2.2. przedstawione zostały zmiany dostępności cenowej wybranych towarów konsumpcyjnych w latach 2016-2021. Spośród zebranych tu dóbr, najbardziej wzrosła dostępność cenowa wódki – w 2021 roku za równowartość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto nabyć można było o 31 proc. większą ilość wódki niż w 2016 roku. Z kolei spadła dostępność cenowa chleba – ilość chleba, którą można było kupić w 2021 roku za równowartość przeciętnego wynagrodzenia zmniejszyła się w porównaniu z 2016 rokiem o blisko 3 proc. Poza chlebem, wolniej od dostępności papierosów rosła dostępność cenowa m.in. benzyny, ziemniaków, kiełbasy, warzyw i owoców, jaj, mąki, masła, czy mięsa.

Wykres 2.2. Zmiany dostępności cenowej wybranych towarów konsumpcyjnych w latach 2016-2021 (proc.)

Źródło: Obliczenia IPAG na podstawie danych GUS.

Załącznik 1: Średnie roczne ceny wybranych towarów konsumpcyjnych w latach 2016-2021 (PLN)

Nazwa towaru	Jednostka	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Przyrost 2016-2021
Chleb pszenno-żytni	0,5 kg	2,21	2,26	2,40	2,66	2,91	3,17	43,4%
Mąka pszenna	1 kg	2,47	2,49	2,50	2,73	2,97	3,10	25,5%
Kasza jęczmienna	0,5 kg	2,21	2,24	2,30	2,38	2,53	2,68	21,3%
Mięso wołowe z kością (rostbef)	1 kg	26,17	27,26	28,39	28,59	29,24	30,93	18,2%
Mięso wieprzowe bez kości (schab środkowy)	1 kg	14,06	17,53	17,05	18,99	19,17	17,99	28,0%
Kurczęta patroszone	1 kg	6,86	7,01	7,30	7,46	7,35	8,55	24,6%
Szynka wieprzowa gotowana	1 kg	24,52	25,56	26,67	28,44	31,74	32,04	30,7%
Polędwica drobiowa	1 kg	18,39	18,69	19,09	20,39	21,66	22,23	20,9%
Kiełbasa wędzona	1 kg	15,43	17,65	18,39	19,66	21,74	21,95	42,3%
Jaja kurze świeże	1 szt.	0,50	0,56	0,67	0,64	0,64	0,67	34,0%
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5%	200 g	4,13	5,83	6,36	5,91	5,53	5,75	39,2%
Olej rzepakowy produkcji krajowej	1 l	5,84	6,10	6,06	6,23	6,67	7,47	27,9%
Pomarańcze	1 kg	5,31	5,80	5,68	5,54	6,59	6,32	19,0%
Jabłka	1 kg	2,57	3,08	3,31	2,75	4,58	3,46	34,6%
Buraki	1 kg	1,91	1,87	1,96	2,43	2,33	2,46	28,8%
Marchew	1 kg	2,20	1,90	2,80	3,00	2,83	2,87	30,5%
Cebula	1 kg	2,29	2,02	2,43	3,90	3,13	3,01	31,4%
Ziemniaki	1 kg	1,28	1,22	1,36	2,54	2,10	1,82	42,2%
Wódka czysta 40%	0,5 l	24,55	24,37	24,39	24,33	25,66	26,20	6,7%
Benzyna bezołowiowa, 95-oktanowa	1 l	4,37	4,63	4,95	5,02	4,48	5,49	25,6%
Papierosy*	20 szt.	13,40	13,79	14,08	14,00	14,63	14,98	11,8%

* Obliczane przez Ministerstwo Finansów średnie ważone detaliczne ceny sprzedaży papierosów (WAP) kształtowały się nieco odmiennie od publikowanych przez GUS: 2016: 13,28 zł; 2017: 13,60 zł; 2018: 13,76 zł; 2019: 14,03 zł; 2020: 14,11 zł; 2021: 14,95 zł

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl>

Załącznik 2: Liczba jednostek wybranych towarów konsumpcyjnych dostępna za przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w latach 2016-2021

Nazwa towaru	Jednostka	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Przyrost 2016-2021
Chleb pszenno-żytni	0,5 kg	1 836	1 898	1 914	1 853	1 794	1 784	-2,8%
Mąka pszenna	1 kg	1 643	1 719	1 837	1 803	1 761	1 827	11,2%
Kasza jęczmienna	0,5 kg	1 835	1 911	1 996	2 067	2 063	2 112	15,1%
Mięso wołowe z kością (rostbief)	1 kg	155	157	162	172	179	183	18,1%
Mięso wieprzowe bez kości (schab środkowy)	1 kg	288	244	269	259	273	315	9,4%
Kurczęta patroszone	1 kg	591	611	629	659	711	663	12,2%
Szynka wieprzowa gotowana	1 kg	165	168	172	173	165	177	7,3%
Kiełbasa wędzona	1 kg	263	243	250	250	240	258	-1,9%
Jaja kurze świeże	1 szt.	8 172	7 718	6 876	7 678	8 166	8 452	3,4%
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5%	200 g	982	735	722	832	945	985	0,3%
Olej rzepakowy produkcji krajowej	1 l	694	702	758	790	784	758	9,2%
Pomarańcze	1 kg	764	738	808	888	793	896	17,3%
Jabłka	1 kg	1 579	1 392	1 385	1 792	1 141	1 636	3,6%
Buraki	1 kg	2 122	2 295	2 337	2 026	2 245	2 303	8,5%
Marchew	1 kg	1 843	2 252	1 638	1 638	1 846	1 972	7,0%
Cebula	1 kg	1 768	2 117	1 893	1 263	1 668	1 882	6,4%
Ziemiaki	1 kg	3 168	3 506	3 381	1 934	2 490	3 116	-1,6%
Wódka czysta 40%	0,5 l	165	176	188	202	204	216	30,9%
Benzyna bezołowiowa, 95-oktanowa	1 l	927	925	927	980	1 167	1 031	11,2%
Papierosy	20 szt.	302	311	326	351	357	378	25,2%

Źródło: Obliczenia IPAG na podstawie danych GUS.